

PANUN pakinoita

Joka pitäjän varattomien opintorahasto — näille yhteinen keskusjärjestö

Lukija on varmaan selvillä siitä, että maakunnastamme on jälleen kerran lähtenyt liikkeelle varteenotettava aloite, jolla toteutettuna täydessä laajuudessaan tulee olemaan suorastaan mullistava merkitys opintiaikaa astelevan nuorison kouluttamisessa. Aikanaan oli lehdissä uutinen Paavolan nuorten Opintorahastoyhdistyksen perustamisesta. Aloitteentekijä oli oman pitäjän mies taiteilija Pentti K. Vilppula, jonka aloite ei suinkaan tähdännyt vain Paavolan nuorten varattomien koululaisten tien tasoittamiseen, vaan paljon laajemmalle. Kun Vilppula esitti ajatuksensa Helsingissä eräille tutuille taiteilijoille, nämä oivalsivat mikä mahdollisuus tässä piili. Eivätkä asialle lämmenneet vain tutut, vaan tuntemattomatkin. Tämä idea johti myös tuttavuuteen akateemikko Väinö Aaltonen kanssa sillä seurauksella, että mestari heti tartoutui piirtämään erikoisen merkin, jota näiden perustettavien rahastojen hyväksi myytäisiin ja joita nyt Paavolassa jo hyvällä menestyksellä on myytykin.

Aina valppaat pohjoispohjalaiset ylioppilaat — ilokseen voi vanha civis todeta, että siellä Ostromotnialla elää oikea henki — tarttuivat innolla asiaan. PPO teki ensimmäisenä päätöksensä, mikä vuorostaan antoi ylioppilaiden omalle äänenkan-

nattajalle, Ylioppilaslehdelle, aiheen pääkirjoitukseen. Tässä 3. 2. päivätyssä artikkelissaan lehti mainitsee mm.: »PPO:n päätöstä tämälapsuuden toimintaan yhtymisestä voidaan pitää kauniina osoituksena pohjalaisten ylioppilaiden valmiudesta aatteelliseen työhön. Kysymys oman maakunnan köyhien, lahjakkaiden lasten ja samalla kenties »tulevien suurmiestemme» oppirahojen kokoamisesta tulee PPO:n esimerkin perusteella lähiaikoina muidenkin osakuntien kokouksissa käsiteltäväksi. Meillä ei ole aihetta epäillä...» Epäilyn aihetta ei todellakaan oltu, sillä ajatus saavutti heti kaikkien osakuntien periaatteellisen hyväksymisen ja tähän mennessä jo melkein kaikki, kieleen katsomatta, ovat päättäneet liittyä perustettavaan opintorahastoyhdistysten keskusliittoon.

Vaikka asiasta ei olekaan päästetty kovin paljon julkisuuteen, on suunnitelmia koko ajan kehitelty ja yksi ja toinen lehti on asiaan tarttunut. Ensimmäisen perusteellisen yleisesityksen tästä suuresta suunnitelmasta esitti helmikuun Kalliossa civis Aaro Korkeakivi, joka osakuntansa PPO:n puolesta on joutunut osallistumaan neuvotteluihin. Jo tästä artikkelista ilmeni, että suunnitelman takana ovat laajat piirit säätynyt ja puolue-

seen katsomatta. Sittenmin on asiaan yksi ja toinen julkaisu puuttunut. Voineinkin näinä päivinä odottaa jo uutista keskusliiton lopullisesta perustamisesta.

Näinä vuosina on monta kertaa julkisuudessa keskusteltu tätäkin maakuntaa käsittävän kulttuurirahaston perustamisesta ja varmaan sellainenkin vielä aikaansaadaan. Mutta vaikka sellainen saataisiin — tai olisi jo saatukin — aikaan se ei tosiaan olisi poistanut sitä estettä, jonka tieltä raivaamisesta nyt on kysymys, rahanpuutetta juuri opintojen alkuvaiheessa. Tämä paavolalaisen miehen aloite ja paavolalaisen esimerkki osoittaa, että nerokkaat keksinnöt joskus voivat olla yksinkertaisiakin. Kun lähdetään siitä, mistä tässä, että ojennetaan auttava käsi työlle tai pojalle, joka tunnetaan, joka on omasta piiristä ja joka kouluutettuna ehkä palaakin omaan piiriinsä — elleivät hänen lahjansa viittaa laajemmalle, avarammille vesille — silloin lähdetään »aasta». Eikö totta, lukijani! Ja kun rahankeräys järjestetään sitten, että sitä ei huomaakaan, on pahin, keräyksen organisoiminen, ratkaistu itsestään. Tanssitilaisuuksissa, illanvietoissa, urheilukilpailuissa, ravikilpailuissa, yleensä kaikissa mahdollisissa, peritään halukailta »vitonen» oman pitäjän varattomien koulutusrahastoon. Kukapa, jolla kerta viisikymppinen tai kaksikkin riittää omaan virkistykseen, haluaisi kieltäytyä lunastamasta kuvanveistäjäakateemikkomme pientä merk-

Mutta se keskusliitto, penää ehkä lukija. Tietysti se, niinkuin niin monet keskusliitot, kerää itselleen suunnattomat keskusrahastot, joista »meidän pitäjän Matit ja Liisat» totisesti eivät pääse osalliseksi. Erehdys! Tämä keskusliitto ottaa vain »hili-kun» vai oliko se nyt »puolosen» viisimarkkasta kohti organisoimis- ym. kulujaan varten muodostaen tietysti vähitellen rahaston, jota muilla keinoilla voidaan kartuttaa, ja joka sitten voi auttaa stipendeillä niitä kaikkein lahjakkaimpia nuoria, jotka jo ovat oppinnoissaan päässeet jaloilleen, mutta jotka tarvitsevat tukea jatko-opintojaan varten. Mutta ennen kaikkea tämä liitto tarvitaan, jotta tuollainen lipukkeen myynti kävisi päinsä, jotta se saisi valtiollan siunauksen ja jotta koko myynti, joka nyt Paavolassakin tapahtuu verollisena, valtiollan suostumuksella (eduskuntapäätöksellä) saataisiin verottomaksi.

On siinä aatetta kerrakseen ja sellaista aatetta, että sille voimme varaukselta jokainen antaa tukemme. Kansa katsoo siis jälleen ylioppilasnuoriinsa ja odottaa, että he saisivat asiat Helsingissä ajettua päätökseen tehdäkseen sitten jo ensi kesänä ympäri maan tätä työtä yhtenä osana kotiseutuyöstä, jossa heidän tukeaan niin monin paikoin muutenkin kaivataan.

